

АСНОЎНЫЯ СПАСАБЫ ПЕРАКЛАДУ ТЭРМІНАЎ

Разуменне тэксту, як правіла, звязана з больш ці менш значнымі цяжкасцямі. Зразумела, на першым этапе цяжкасці іх выклікае граматычная структура замежнай мовы. Аднак пазней з павышэннем кваліфікацыі перакладчыка граматычныя цяжкасці перастаюць адыгрываюць галоўную ролю, а неабходнасць самастойнага вызначэння новых тэрмінаў выходзіць на першы план.

Для непасрэднага перакладу тэрмінаў на іншую мову выкарыстоўваюцца такія спосабы перадачы лексічнай адзінкі, як *калькаванне, тэрмін-эквівалент і транслітарацыя*.

Прыём калькавання. Важным спосабам перакладу спецыяльных тэрмінаў з'яўляецца метада калькавання. Як перакладчыцкі прыём калькаванне стала крыніцай для вялікай колькасці разнастайных запазычанняў пры міжкультурнай камунікацыі ў тых выпадках, калі транслітарацыя з нейкіх прычын была непрымальная: *enrichment – абгачэнне; Aufschichtung – напластаванне*.

Аднак калькаванне як лексічны прыём перакладу сустракаецца радзей, чым транскрыпцыя і транслітарацыя. У адрозненне ад транскрыпцыі, калькаванне не заўсёды бывае простым і механічным пераносам зыходнай формы ў мову перакладу. Часта даводзіцца выкарыстоўваць некаторыя трансфармацыі. У першую чаргу гэта датычыць змены склонавых формаў, колькасці слоў у словазлучэнні, афіксаў, парадку слоў і г. д.

Тэрмін-эквівалент. Тэрмін-эквівалент – гэта лексічная адзінка, якая па ўсіх параметрах адпавядае адзінцы арыгінала. Як правіла, незалежна ад кантэксту тэрмін павінен валодаць аднолькавым прадметным значэннем і канатацыямі, паміж суадноснымі тэрмінамі не павінна быць адрозненняў у сэнсавых адносінах і стылістычнай аднесенасці. Ён павінен мець прыблізна аднолькавы склад, лексіка-граматычныя паказчыкі: спалучальнасць, прыналежнасць да адной граматычнай катэгорыі, ужывальнасць, сувязь з кантэкстам і г. д.

Транслітарацыя. Значная частка тэрмінаў-эквівалентаў утворана з дапамогай транслітарацыі, г. зн. запазычання формы іншамовнага слова: *boson – бозон, byte – байт, covalent – кавалентны*. Большасць тэрмінаў, утвораных такім чынам, належаць да інтэрнацыянальнай лексікі.